

АТОМНИК України

№41 (515) 14 жовтня 2010 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ЄДНАЄ ВСІХ НАС АТОМПРОФСІЛКА

Будущее профсоюза — за молодежью!

Под таким девизом проходил III форум организации молодежи Восточной объединенной организации профсоюза (ОМ ВООП). В мероприятии приняли участие около 60 человек из Желтых Вод, Кировограда, Смолыно, Киева, Днепро-дзержинска, Энергодара.

— Форум проводился с целью развития и укрепления молодежного движения ВООП, повышения авторитета организации молодежи, привлечения молодых людей к активной профсоюзной деятельности, — рассказала Кристина Белоус, председатель ОМ ВООП. — Организаторы форума поставили задачу — провести мероприятия, которые способствуют выявлению наиболее активных молодых работников, привлечению молодежи к обсуждению актуальных вопросов производственной, социальной и профсоюзной деятельности.

Кроме активистов молодежных организаций подразделений ВООП в форуме приняли участие председатель Организации молодежи Атомпрофсоюза Сергей Голота, представители Киевского института «Энергопроект», Запорожской АЭС и Днепро-дзержинской объединенной организации профсоюза.

Форум проходил в необычном месте — на базе отдыха ГМЗ «Чайка», расположенной на реке Ингулец. В первый день состоялось торжественное открытие, в котором приняли участие председатель ВООП Борис Филиппов и советник генерального директора комбината Владимир Гарячий. Во

время проведения «круглого стола» они ответили на массу разнообразных вопросов, интересующих молодежь: это работа Ново-константиновской шахты в составе комбината, социальная защита молодых работников, идея о создании молодежных бригад на ГМЗ и многие другие.

Не менее активно прошли двухдневные семинары. Один из них был посвящен вопросам правовой защиты молодежи (модератор Игорь Охрименко, юрист отдела правовой работы ЦК Атомпрофсоюза). Другой — мотивации активной профсоюзной деятельности для молодежи (модератор Виталий Вахрушев, представитель ОМ Ингульской шахты). Семинары проводились с элементами технологии «мозгового штурма», которая помогала «расшевелить» даже самых неразговорчивых и застенчивых участников. В работе обоих семинаров принимал участие Сергей Голота, который отметил высокий уровень их проведения.

— Я увидел активность и заинтересованность участников, — поделился впечатлениями С. Голота. — А масштаб проведения форума меня просто впечатлил. Думаю, что организаторам удалось достичь поставленных целей.

(Окончание на 4-й стр.)

ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ — 20 РОКІВ

Важлива складова громадянського суспільства

Черговий з'їзд професійних спілок України, що проходив 6 жовтня 1990 року в Міжнародному центрі культури і мистецтв, волею делегатів став Установчим з'їздом й утворив Федерацію незалежних професійних спілок України. Декларацію про створення профоб'єднання підписали повноважні представники 25 всеукраїнських профспілок, 24 обласних об'єднань та Київського міського об'єднання профспілок.

На столичному майдані тоді вирували мітинги представників демократичних сил, голодували

студенти, а в Донбасі відбувалися потужні шахтарські страйки.

На з'їзді проголошено про незалежність профспілок від державних органів, будь-яких політичних партій і рухів. Вийшовши з-під опіки єдиної партії, профспілки витримали нападки на них, збереглися, не розпалися як партійні органи, комсомол та багато інших громадських організацій. Вони віднаходили своє місце у новій державі.

Концепція нової ролі профспілок у суспільстві була втілена у життя в 1992 році на II з'їзді Федерації незалежних профспілок України, на якому її перейменовано на Федерацію профспілок України. На з'їзді прийнято першу в історії українського профспілкового руху Програму профспілок України, яка визначила пріоритетний напрям діяльності — соціально-економічний захист прав та інтересів громадян, перехід від виконання функцій «співпраці з державою» до їх «роздержавлення», а за необхідності й до «опозиції».

Обраний на з'їзді Головою Федерації профспілок України Олександр Стоян перебував біля її керма до 2004 року.

Профспілки з перших днів перебування були поставлені перед фактом зміни економічного устрою в Україні. Відмова від планової економіки, приватизація підприємств, лібералізація цін, спад виробництва і його практичне згортання у багатьох галузях, поява безробітних, низький рівень оплати праці вимагали чіткої, принципової позиції щодо ставлення влади до питань соціального захисту.

Не могли профспілки виконувати старі функції, що були нормою за радянських часів. Орієнтиром стала зарубіжна практика, де профспілки опікуються лише питаннями заробітної плати, соціально-економічними відносинами. Реальними стали зменшення профспілкового членства, ліквідація профспілкових організацій, скорочення виробництва та розчарування

24 травня 2006 року на Майдані Незалежності у столиці України відбулася широкомасштабна Всеукраїнська акція профспілок проти підвищення споживчих цін і тарифів для населення на житлово-комунальні послуги, транспорт і телефонний зв'язок (на знімку). Того ж року, 27 червня, пройшла друга майже 100-тисячна Всеукраїнська акція протесту, організована ФПУ, під гаслом «В єдності — наша сила» з такими само соціальними вимогами профспілок до влади

членів профспілок. Стихийно створювалися страйкові комітети на протигагу профспілковим організаціям, на базі яких виникали профорганізації, створювалися незалежні від Федерації профспілок профспілки.

Розуміючи, що альтернативи ринковим реформам немає, Федерація профспілок заявила, що підтримуватиме лише ті кроки економічних реформ, які супроводжуватимуться сильною соціальною політикою.

Докорінно змінюючись, профспілки поступово по-

верталися до природної своєї суті — оборонця інтересів громадян, найманих працівників, залишаючись незалежними від державних та інших структур.

Значним вкладом у соціальний захист стала законотвора робота ФПУ. Через народних депутатів, які представляли профспілки, вносилися та підтримувалися в парламенті законопроекти, зокрема про охорону та оплату праці, зайнятість населення, колективні договори і угоди, порядок вирішення колективних трудових спорів,

державні соціальні стандарти та державні гарантії, житловий мінімум тощо. Активно трудилися на законодавчій ниві народні депутати Олександр Стоян, Леонід Вернигора та інші. Вносилися сотні зауважень та пропозицій до багатьох інших законопроектів.

Федерація профспілок порушила перед урядом питання про укладення Генеральної угоди, про створення Національної ради соціального партнерства, реформування соціального страхування.

(Закінчення на 2-й стор.)

АТОМНО-ЕНЕРГЕТИЧНІ НОВИНИ

● **Уровень безопасности в сфере ядерной энергетики Украины значительно улучшился. Об этом во время пресс-конференции сообщила председатель Государственного комитета по ядерной регуляции Украины Елена Николаичук.**

Она отметила, что в прошлом году в рамках общего проекта Украина-ЕС-МАГАТЭ завершена оценка соответствия ядерной безопасности украинских АЭС международным требованиям по таким направлениям: проектная безопасность; эксплуатационная безопасность; обращение с радиоактивными отходами.

«Украина получила позитивную оценку ядерной безопасности АЭС по всем четырем направлениям. Такая комплексная оценка безопасности АЭС проведена впервые в мире... Она является уникальной по масштабам выполненной работы украинскими и международными экспертами на каждом энергоблоке украинских АЭС», — сказала Е. Николаичук.

● **Держконцерн «Ядерне паливо» купив 10% акцій російського Міжнародного центру зі збагачення урану (МЦЗУ).**

Зокрема, 5 жовтня «Ядерному паливу» від корпорації «Росатом» перейшло 2 600 акцій, що становить 10% МЦЗУ, йдеться в повідомленні центру.

Доля «Росатома» в МЦЗУ скоротилася з 90% до 80%, ще 10% центру належить компанії «Казатомпром».

● **БАТ «Київський інститут «Енергопроект» завершує розробку першої редакції техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) будівництва енергоблоків №3 і 4 Хмельницької АЕС. У складі ТЕО розроблено також Оцінку впливу енергоблоків №3 і №4 на навколишнє середовище (ОВНС).**

Більшість матеріалів ТЕО вже передано ДП НАЕК «Енергоатом» на розгляд фахівців Компанії. Оцінка впливу енергоблоків №3 і №4 Хмельницької АЕС на навколишнє середовище виконується у складі техніко-економічного обґрунтування інвестицій будівництва енергоблоків №3 та №4 ХАЕС.

ОВНС включає вісімнадцять розділів, на 29.09.2010 року ВП «Атомпроєктінжиніринг» передано десять розділів. Зауваження та пропозиції до матеріалів ОВНС від підрозділів ДП НАЕК «Енергоатом»

направлені БАТ КІЕП для внесення змін у відповідні розділи ТЕО. Ведеться опрацювання зауважень. Після отримання відкоригованих розділів ОВНС вони будуть направлені в Держбудекспертизу.

Згідно з календарним планом робіт, строк розробки ТЕО — IV кв. 2010 року (за умови наявності фінансування). На 2010 рік кошти на розробку ТЕО заплановані в повному обсязі. Проведення процедури експертизи та схвалення урядом розпочнеться після завершення розробки ТЕО (до кінця липня 2011 року).

● **За 8 місяців 2010 р. ДП НАЕК «Енергоатом» сплатило до бюджетів усіх рівнів 1,967 млрд. грн. З цієї суми до державного бюджету Компанія сплатила 1,679 млрд. грн. Відсоток сплати податків до бюджетів усіх рівнів становить 108,3% від нарахованої суми.**

За 9 місяців «Енергоатом» поставив на енергоринок України майже 60,7 млрд. кВт-годин електроенергії, вартість якої — 11,61 млрд. грн. Компанія отримала за відпущений товар 11,42 млрд. грн., тобто, рівень розрахунків становить 98,34% (не доплачено понад 193 млн. грн.).

ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ — 20 РОКІВ

Важлива складова громадянського суспільства

(Закінчення.)

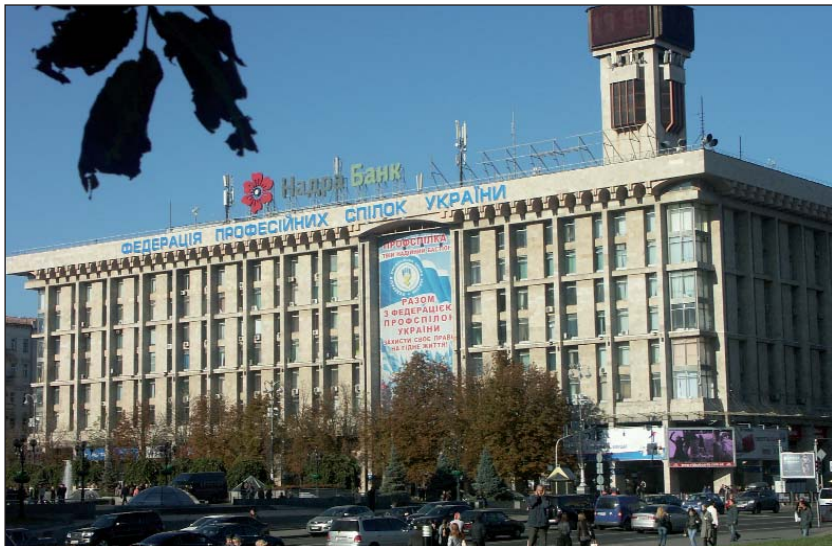
Початок на 1-й стор.)

Важливим випробуванням для Федерації профспілок стали роки, коли безпрецедентно відбувся спад виробництва, зuboжіння громадян, масово затримувалася заробіток, зупинилися заводи і фабрики, соціально-економічна ситуація вистала вибухо-небезпечною. Під керівництвом ФПУ відбувалися масові акції протесту. Резонансною подією стала акція профспілок за дострокове припинення повноважень Верховної Ради в 1994 році, за відставку прем'єр-міністрів у 1993 і 1997 роках. 17 жовтня 1996 року пройшла потужна акція протесту проти масової затримки виплати заробітної плати, пенсій, стипендій і порушень прав трудящих у сфері праці. Після неї прийнято першу урядову постанову з розгляду вимог Федерації профспілок України.

Акції стали засобом боротьби за права трудівників. Вони проводилися за рішенням Президії ФПУ, рішенням конгресів, які оцінювали конкретний стан економічного життя.

19 лютого 1998 року Всеукраїнська акція протесту привернула увагу органів державної влади, місцевого самоврядування та роботодавців до найгостріших соціально-економічних проблем у суспільстві, зокрема, щодо державної підтримки вітчизняного товаровиробника, забезпечення роботою, гарантованого Конституцією України соціального захисту. Почастішали акції протесту, організаторами яких стали комітети профспілок атомної енергетики та промисловості, освіти, медпрацівників, культури, газових господарств.

Значною подією у профспілковому русі стали Всеукраїнські збори у травні 2007 року. Голова ФПУ Олександр Юркін у своєму виступі на зборах зазначав, що «життя вимагає підтримки саме цієї, головної ланки профспілок, з одного боку, й активізації її діяльності — з другого... Зміцнення первинних профспілкових організацій є, звичайно, не самоціллю, а необхідною умовою підвищення їх ролі у здійсненні головної функції — активного захисту трудових та соціально-економічних прав та інтересів спільчан». Для надання допомоги регіо-

нальним органам профспілок Президія ФПУ прийняла рішення про встановлення посад технічних інспекторів, фахівців з колективно-договірного регулювання та правової роботи в регіонах.

З обранням Головою Федерації профспілок Василя Хара продовжилися законодавча робота профспілок, поглиблення соціального діалогу, робота над Трудовим кодексом України. Через незадоволення вимог Федерації профспілок України до Кабінету Міністрів Президія ФПУ прийняла рішення про вступ у колективний трудовий спір з Кабінетом Міністрів.

Федерація профспілок бере активну участь у формуванні державних бюджетів, загальнонаціональних програм, уклала взаємовигідні угоди з низкою державних та громадських організацій, профцентрами зарубіжних країн, вдалася до тристороннього діалогу з Міжнародним валютним фондом.

На науково-практичній конференції «Профспілковий рух: досягнення та проблеми», яка нещодавно відбулася в Києві, підбито підсумки двадцятирічної діяльності ФПУ, проаналізовано проблеми та шляхи їх розв'язання. Голова ФПУ Василь Хара у вступному слові назвав найголовніші, серед яких недосконалість законодавчої та нор-

мативно-правової бази, зниження ефективності взаємодії профспілок та профоб'єднань з органами державної влади та місцевого самоврядування, впливу профспілок на мінімізацію наслідків економічної кризи, зниження рівнів соціальних стандартів, недостатній рівень солідарності серед профорганізацій та інші.

Підсумок двадцятирічного досвіду роботи ФПУ, підвищення її ролі у суспільному житті в царині соціального захисту дозволяє сподіватися на можливість змінити думку про наймасовішу громадську організацію, якою є профспілки, підвищити їх рейтинг. Запорукою цього має стати необхідність людей найманої праці об'єднуватися у профспілку, підтримувати її дії. Тільки в єдності сила профспілок — важливого інструмента контролю громадянського суспільства за діями влади.

Висівка, яка нещодавно з'явилася на Будинку профспілок (див. знімок), — свідчення того, що профспілки всерйоз і надовго. Вони потрібні людям, бо основне завдання профспілок сьогодні — домагатися безпечних умов праці, гідної заробітної плати, надійного соціального захисту.

**Петро ШВЕЦЬ, журналіст,
ветеран профспілкового руху
Фото Миколи ВАРЧИНОГО**

АТОМНО-ЕНЕРГЕТИЧНІ НОВИНИ

● Відокремлений підрозділ «Атомпроектінжиніринг» ДП НАЕК «Енергоатом» (ВП АПІ) здійснює підготовку до проведення конкурсу з вибору серійного енергоблока АЕС для подальшого будівництва в Україні.

Експерти ВП АПІ вивчають провідні світові технології нових реакторних установок для АЕС, а також оцінюють переваги і недоліки нових реакторних технологій у разі їх застосування в Україні. Зібрані та проаналізовані інформаційні матеріали серійного енергоблока потім будуть подані на розгляд урядові та іншими органами влади України.

Проект серійного енергоблока АЕС, який буде вибрано на тендерних умовах, повинен відповідати рекомендаціям МАГАТЕ і EUR (Вимоги європейських експлуатуючих організацій), а також вимогам національної нормативно-правової бази.

Нині в Компанії вивчають проекти, запропоновані провідними світовими виробниками АЕС. Аналізуються можливості національних підприємств для реалізації проектів. Вивчаються потреби енергосистеми і особливості майданчиків для розміщення АЕС.

З метою вибору найбільш безпечного і економічно вигідного для України енергоблока АЕС ВП «Атомпроектінжиніринг» здійснює попередній розгляд і техніко-економічні оцінки розробок реакторних установок для потреб атомної енергетики України з провідними компаніями: Російською ДК «Росатом», Канадською компанією AECL, компаніями Areva, Westinghouse, Корейською корпорацією KEPCO, Китайською корпорацією CGNPC.

Спільно з канадською стороною здійснено техніко-економічну оцінку можливості впровадження вдосконалених реакторів CANDU 6 (Есб). За підсумками оцінки експерти НАЕК «Енергоатом» зробили і узгодили з компанією AECL такі висновки: технологія CANDU є прийнятною для України; компанія AECL може взяти участь у тендері щодо вибору серійного блоку.

До Мінпаливенерго спрямовано пропозиції щодо внесення змін до «Енергетичної стратегії України на період до 2030 року», що передбачає можливість розгляду реакторів типу CANDU при виборі нових енергоблоків для впровадження в Україні.

● Наприкінці вересня 2010 року «ОАО «Сбербанк Росії» повідомив НАЕК «Енергоатом» про можливість фінансування будови 3-го та 4-го енергоблоків Хмельницької АЕС та умови надання кредиту.

ДП НАЕК «Енергоатом» продовжує переговори з російським ЗАО «Атомстройэкспорт» щодо підготовки контрактів на закупівлю технічного проекту реакторної установи й обладнання з довготривалим терміном виготовлення.

Міжурядова угода між Кабінетом Міністрів України та урядом РФ про співробітництво в будівництві енергоблоків №3 і №4 Хмельницької АЕС була підписана 9 червня 2010 року.

Нині відокремлений підрозділ «Атомпроектінжиніринг» ДП НАЕК «Енергоатом» веде підготовчі роботи з метою відновлення будівництва енергоблоків ХАЕС у відповідності до «Зміненого плану підготовчих заходів до початку будівництва енергоблоків №3,4 ХАЕС», узгодженого міністром палива та енергетики України 21.01.2010 року та відповідно до постанови Кабінету Міністрів від 18.02.2009 року «Про першочергові заходи з будівництва енергоблоків №3,4 ХАЕС».

СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Юрій НЕДАШКОВСКИЙ, президент ГП НАЭК «Энергоатом»: «Задание НАЭК «Энергоатом» по реализации перспектив развития атомной энергетики Украины»

(Окончание.
Начало в №40)

В полном объеме в Компании выполнены программа модернизации после пуска нововведенных в 2004 году энергоблоков №2 Хмельницкой АЭС и №4 Ривненской АЭС. По результатам ее выполнения было обеспечено повышение безопасности этих блоков до уровня соответствия лучшим зарубежным аналогам. Представители Еврокомиссии и Европейского банка реконструкции и развития подтвердили успешное выполнение программы модернизации после пуска и, по их мнению, это также станет залогом успешной реализации теперь уже новой сводной программы повышения безопасности. Сегодня все ранее действующее в «Энергоатоме» отраслевые и ведомственные программы по повышению ядерной, радиационной, пожарной, а также технической безопасности и надежности, включая рекомендации экспертов МАГАТЭ, сведены в единую программу дальнейшего повышения безопасности, о которой было сказано ранее, — Сводную программу повышения безопасности энергоблоков АЭС Украины. Она уже прошла международную экспертизу и находится на завершающей стадии отечественной Государственной экспертизы по ядерной и радиационной безопасности. Оценочная стоимость этой программы около 1,5 млрд. евро.

В 2009 году Компания начала переговоры относительно получения транша Европейского банка реконструкции и развития. Она получит его в размере около 70% от общей стоимости предусмотренных работ. Нам удалось даже в условиях финансового кризиса и недостаточного финансирования выполнить все без исключения мероприятия Концепции повышения безопасности на 1-м энергоблоке Ривненской АЭС в полном объеме и завершить оценку технического состояния всех элементов системы, важных для безопасности, а также выполнить переоценку его безопасности. На энергоблоке №2 Ривненской АЭС работы по продлению

срока эксплуатации тоже фактически завершены. Их выполнение сегодня составляет более 85%. И сейчас у нас есть все основания надеяться, что до конца 2010 года регулирующий орган Украины выдаст соответствующую лицензию на продление срока эксплуатации этих двух энергоблоков.

На энергоблоке №1 Южно-Украинской АЭС — это у нас следующий пилотный проект по продлению срока эксплуатации — также выполняются работы для получения соответствующей лицензии. Уже проведено обследование почти 50% оборудования, около 30 % которого заменено.

Сегодня в Компании на стадии подготовки и реализации находится 11 инфраструктурных проектов общей стоимостью 51,7 млрд. грн. Мы отработаем все варианты их финансирования и в то же время стараемся убедительно демонстрировать для наших потенциальных инвесторов.

Кратко остановлюсь на первоочередных проектах строительства. Это, прежде всего, проект строительства энергоблоков №3 и №4 на Хмельницкой АЭС. По эксплуатационной оценке, стоимость этих энергоблоков составляет около 30,1 млрд. грн. Планируется ввод в эксплуатацию 3-го энергоблока в 2016 году и 4-го — в 2017 году. В 2008 году был проведен международный конкурс по выбору типа реакторной установки для достройки этих энергоблоков. Его победителем была признана российская компания «Атомстройэкспорт». Результаты проведенного конкурса были поддержаны правительством Украины. Принято соответствующее постановление. Министерство топлива и энергетики Украины вместе с ГП НАЭК «Энергоатом» к 2008 году разработали детальный план мероприятий по подготовке к началу строительства. 9 июня 2010 года было подписано соглашение о сотрудничестве по достройке 3-го и 4-го энергоблоков ХАЭС между Кабинетом Украины и правительством Российской Федерации. И сейчас в Компании разрабатываются детальные расчеты первоочередных заим-

ствований в полном соответствии с запланированными работами, а также закупкой необходимого оборудования.

Следующий проект предусматривает реализацию инвестиционного строительства централизованного хранилища отработавшего ядерного топлива. Оно будет осуществляться в две фазы. До принятия закона — это первая фаза — выбор и подготовка площадки строительства централизованного хранилища. Проект осуществляется согласно плану подготовительного периода за счет средств «Энергоатома». В дальнейшем, после принятия соответствующего закона, он будет финансироваться за счет кредитных средств, привлеченных поставщиком технологии. Это американская компания Holtec International, наш стратегический партнер.

Для успешного строительства и эксплуатации новых атомных мощностей на первый план сейчас, конечно, выходит подготовка персонала всех категорий. Для этого на Запорожской АЭС мы начали строительство Международного центра подготовки ремонтного персонала, где будут размещены полномасштабные тренажеры, которые имитируют оборудование энергоблоков в условиях максимально приближенных к реальным рабочим условиям. Этот уникальный проект выполняется при совместном финансировании МАГАТЭ и Европейской Комиссии.

На площадке Южно-Украинской АЭС продолжается строительство Ташлыкской гидроакумулирующей станции. Ввод в эксплуатацию гидроагрегата № 3 планируется произвести в 2011 году.

Еще хочу обратить ваше внимание на очень важный вопрос, касающийся разработки и внедрения законодательства о государственной поддержке инновационно-инвестиционных проектов в соответствии с европейскими стандартами и лучшей мировой практикой. Они направлены на защиту инвестиций в ядерную отрасль, на обеспечение финансовой окупаемости, стимулирование именно инновационно-инвестиционных проектов и развитие государственного и частного партнерства. Мы очень надеемся, что все это будет поддержано парламентом.

Мы активно готовимся к предстоящей реформе отечественного энергорынка и

сегодня активно сотрудничаем с оптовым рынком электроэнергии Украины и всеми заинтересованными сторонами в создании его новой модели. Она предусматривает внедрение на рынке двухсторонних договоров между генерирующими предприятиями и потребителями, а также создание балансирующего рынка. Мы ожидаем, что в таких условиях существенно повысится доходность нашей Компании. А это в свою очередь будет способствовать решению задач по развитию нашей отрасли.

Ныне невозможно успешно развивать атомную энергетику в рамках одной страны без тесного международного сотрудничества и кооперации. Наша Энергокомпания принимает участие в международном проекте инновационных ядерных установок ИМПРО под эгидой МАГАТЭ, в работе европейской группы по подготовке требований к новым ядерным установкам EUR, по освоению международных инициатив глобального партнерства в атомной энергетике, поддерживает сотрудничество со Всемирной ядерной ассоциацией, Всемирной ассоциацией операторов и многими другими. Мы стараемся активно развивать и двухстороннее сотрудничество. Так, в 2008–2009 годах было начато сотрудничество с канадской компанией «Эйскель» по совместному выполнению технико-экономической оценки технологий CANDU в Украине. Сегодня эта работа успешно завершена, что позволит нам откорректировать стратегию развития топливно-энергетического комплекса до 2030 года. С компанией Юстин Хаус мы успешно завершаем проект квалификации ядерного топлива для украинских АЭС. Новыми партнерами «Энергоатома» в последние годы стали южнокорейская, польская, китайская и многие другие компании. Но, безусловно, наиболее тесные связи и самое масштабное сотрудничество у нас с предприятиями атомной энергетики и промышленности Российской Федерации. И мы намерены его интенсивно развивать.

Алексей ПОЛТАВЕЦ

(По материалам Международной конференции «Атомно-энергетический комплекс Украины: международное сотрудничество и кооперация, инвестиции, ядерно-топливный цикл», июнь 2010 года)

АТОМ — ЖИВА ЧАСТИНКА ВСЕСВІТУ

НОЇВ КОВЧЕГ ДО ІНШИХ ГАЛАКТИК

Великий адронний колайдер відкриє нові горизонти у сучасній науці

ЗВІДКІЛЯ МИ ВЗЯЛИСЯ?

Згідно з уявленнями фізиків, точніше, з розвиненою нині «стандартною моделлю», все почалося 14 мільярдів років тому в результаті «Великого вибуху». З точки, у якій була сконцентрована колосальна енергія, народився світ і антисвіт — матерія й антиматерія, до того ж, в однакових кількостях. Одне з основних питань, яке турбує науковців: чому зникла антиматерія? Її немає.

Усі досліді, які фізики провели в космосі, на Землі, доводять, що антиматерії не існує. У чому причина? Академік А. Д. Сахаров висунув теорію, що порушення закону комбінованої парності в розпаді частинок призвело до того, що матерія почала в невеликій кількості переважає. У ході еволюції антиматерія зникла, а матерія залишилася. Цей залишок і є нашим Всесвітом — з його галактиками, зірками, планетами, врешті, з нами. Проте це лише гіпотеза.

ЩО ТАКЕ КОЛАЙДЕР?

Колайдер — 27-кілометровий тунель на глибині 100 метрів, у якому багато надпровідних магнітів, що утримують частинки, які рухаються, маючи в собі колосальну енергію. Очікується, що номінальна енергія цього колайдера становитиме 14 тераелектронвольт (14x10¹² eV). Це в 15 разів більше, ніж було в попередньому найпотужнішому прискорювачі Fermilab, що розташований у Чикаго. Фізики-експериментатори знають: якщо якийсь параметр збільшити в 10 разів, то майже гарантовано будуть нові результати, відкриття, буде нова фізика.

На великому адронному колайдері встановлено шість детекторів, розміщених у міжсекційних блоках. ATLAS і CMS — детектори загальної призначення для пошуку бозона Гіггса і «нестандартної фізики», зокрема «темної матерії», ALICE — для вивчення кварк-глюонної плазми в зіткненнях важких іонів свинцю, TOTEM призначений для вивчення розсіювання часток на малі кути, що відбуваються під час близьких прольотів без зіткнень (частки, що не стикаються). Це дасть змогу точніше виміряти розмір протонів, а також контролювати світлість колайдера, LHCf — для дослідження космічних променів, що моделюються за допомогою часток, що не стикаються. І нарешті LHCb.

В експерименті LHCb на великому адронному колайдері наше завдання з'ясувати, що сталося з матерією й антиматерією,

у четвертому сезоні науково-фантастичного телесеріалу «Лекс» головні герої опиняються на Землі. Виявляється, що Земля перебуває на останньому етапі розвитку. Планети її типу завжди знищують себе самі в результаті невдалого досліду з визначення маси бозона Гіггса на надпотужному прискорювачі елементарних часток, стискаючись до розмірів горошини. Це найпопулярніший сценарій «кінця світу», який можна зустріти, шукаючи у всесвітньому павутинні інформації про великий адронний колайдер. Проте науковці вважають такі чутки звичайною фантазією. Про колайдер, його значення для світової науки, а також про те, що винайдено і виготовлено в Україні та застосовується в міжнародному проєкті Європейського центру ядерних досліджень, розповідає завідувач відділу фізики високих енергій Інституту ядерних досліджень НАН України, член Міжнародної ради зі співробітництва в експериментах HERA-B (DESY, Гамбург), LHCb (CERN, Женева), CBM (GSI-FAIR, Дармштадт), доктор фізико-математичних наук, професор Валерій Михайлович ПУГАЧ (на знімку).

куди зникла остання. Під час зіткнення протонів з енергією 14 тераелектронвольт, як і на початку існування Всесвіту, b-мезони і антимезони утворюватимуться в однаковій кількості. За допомогою наших приладів з високою точністю можна буде простежити еволюцію цих процесів. Сподіваємося, ми визначимо, за якими закономірностями b-мезони виживатимуть більше. Уже сьогодні досліди японської й американської колаборацій встановили, що порушення закону комбінованої парності є. Тепер потрібно визначити причини і точні значення параметрів, які їх викликають.

ПРИСКОРЮВАЧІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПОНАД 70 РОКІВ

Зараз у світі працюють 15 великих колайдерів або прискорювачів елементарних частинок — у Росії, Китаї, США, Японії, Італії, Німеччині. Цю технологію використовують у світі вже понад 70 років. Але великий адронний колайдер — унікальний приклад концентрації зусиль учених, політиків із багатьох країн задля будівництва найбільшого у світі приладу, який допоможе зробити фундаментальні відкриття. Саме через це до нього така увага.

ДО ЧОГО ПРИВЕДУТЬ ЕКСПЕРИМЕНТИ?

Усі учасники експериментів сподіваються, що повноцінний запуск великого адронного колайдера приведе до нових відкриттів, нового бачення світу, мабуть, і до зміни наших уявлень про походження світу, до змін у світогляді людей.

Сподіваємося, що за допомогою цих експериментів зможемо відповісти на багато цікавих запитань, які були у фізиків.

Фізики-ядерники відкрили атомну енергію, винайшли зброю масового знищення, ядерні ракетні двигуни. Якщо подивитися на те, що досліджуємо на колайдері, — це в мільйони разів концентрована енергія. Тобто це основа майбутнього людства. Ці дослідження приведуть людство до нових можливостей, наприклад, до вимірювання фантастичної швидкості подорожувати між зірок.

Весь процес роботи колайдера записується на спеціальну комп'ютерну мережу. Вже зараз накопичено десятки терабайт інформації, триває її обробка.

Окремі прилади, які використовують на колайдері, надійдуть до широкого вжитку, можливо, через 100 років. Це виклик сучасним

технологіям для того, щоб створити конструкції, які будуть надлегкими, надміцними, які «виживатимуть» в умовах величезних радіаційних навантажень. Тех-

27-кілометровий підземний тунель, призначений для розміщення прискорювача великого адронного колайдера

ніка, яку застосовують на великому адронному колайдері, відповідає вимогам до космічних кораблів.

ЧИ МОЖЕ КОЛАЙДЕР ЗНИЩИТИ ЗЕМЛЮ?

Кожна людина, особливо яка не займається наукою, має право сумніватися в тому, що дослідник розумно ставиться до своїх досліджень. І це нормальна реакція. У нас уже є приклад Чорнобиля. Тому, безсумнівно, треба турбуватися про свою долю, якщо вона може бути в чийось руках.

Енергія, яку має окрема елементарна частинка, за силою порівняна з енергією маленького комарика. Тобто зіткнення протонів — «аварія» двох крихітних комах. Звичайно, в прискорювачі таких «комариків» 1012 штук, і їхня енергія в сумі справді велика, неначе у військового корабля. Проте для людства вона не може бути небезпечною. Системи захисту на великому адронному колайдері не дозволяють їй вирватися назовні, в атмосферу, виїти з-під контролю.

Чорні діри утворюються тоді, коли вибухають наднові зірки. При цьому виникає сильно стиснений стан речовини, що досягається за рахунок високої густини, малої відстані між компонентами і сильної гравітації (природа її фізикам ще до кінця не зрозуміла). Така гравітація призводить до того, що відбувається «гравітаційний колапс», що породжує чорну діру. Що можна сказати з приводу масштабу того, що може відбутися на великому адронному колайдері? Утворення мікроскопічних чорних дір на ньому можливе. Але це, по-перше, поодинокі випадки, а по-друге, треба брати до уваги несуттєвість масштабів явищ, що виникають у наукових дослідках, із космічними. Тисячі науковців, які аналізували цю проблему, стверджують, що еволюція

мікроскопічної чорної діри в об'єкт, який зміг би поглинути навколишнє середовище, просто неможлива. Це заперечують усі закони, які нам нині відомі, наприклад, закон збереження енергії.

ЯКІ ПРОБЛЕМИ ВИНИКЛИ ПІД ЧАС ЕКСПЕРИМЕНТІВ?

10 вересня 2008 року відбувся запуск великого адронного колайдера. Ми сподівалися, що одразу отримаємо потрібну енергію — 14 тераелектронвольт. Але вже 19 вересня відбулася серйозна аварія з витоком великої кількості рідкого гелію, зруйнувалося кілька десятків магнітних систем. Це було несподіванкою. Але причину інциденту швидко встановили і ліквідували.

Струм у надпровідних магнітах — це сотні тисяч

ампер, а одне зі з'єднань було зроблено неякісно. У результаті цей електричний контакт між надпровідними магнітами розплавився під дією електричної дуги, що виникла через збільшення сили струму і пробива ізоляцію гелієвої системи охолодження. Найприкріше було те, що аварія зруйнувала відрегульовану з мікронною точністю систему, і її потрібно було робити наново.

ЯКА ВАРТІСТЬ ПРОЕКТУ В CERN?

Це найбільший експеримент у світі. Було витрачено 10 мільярдів доларів, щоб великий адронний колайдер працював. Країни-учасниці щороку вносять певні суми на продовження досліджень, але Україна, хоч і підписала угоду, досі ще нічого не платила. Єдиний наш внесок — це матеріальні творення на основі досягнень Інституту ядерних досліджень. Але за умовами CERN, для того, щоб мати доступ до всіх технологій, використовувати результати досліджень, потрібно бути країною-учасницею. Договори укладаються між країнами та Європейським центром ядерних досліджень. Великобританія, Німеччина, Франція вносять сотні мільйонів швейцарських франків щороку. Річний бюджет CERN становить майже мільярд франків. Національний інститут ядерної фізики у Швейцарії також має щороку мільярдне фінансування від держави.

Створення до науки на Заході дуже серйозне, бо розвиток людства показав, що інвестиції в науку — найбільш гарантовані успіхом. Усе, що оточує нас сьогодні, створює комфорт і розширює можливості людини, відбулося завдяки тому, що були зроблені відкриття, насамперед у фізиці.

Записав Євген БУКЕТ (Закінчення буде)

НОВИНИ СЛАВУТИЧА

Подарунки до свята

Усі найкращі слова і найтепліші побажання дарували славутичани освітянам міста на загальноміському заході, присвяченому професійному святу — Дню працівників освіти.

У залі Кіноконцертного комплексу винуватців урочистостей привітав міський голова Володимир Удовиченко. 115 освітян Славутича було нагороджено грамотами міського голови, міського відділу освіти, обласного управління освіти і науки.

Ще одне радісне повідомлення надійшло до Славутича. Указом Президента України звання «Заслужений учитель України» присвоєно викладачу математики Пихтарю Миколі Петровичу. Цей талановитий молодий педагог результативно працює не тільки в Центрі вищої освіти Славутича, а й з обдарованими вихованцями міського ліцею.

500 тис. грн. з місцевого бюджету виділили для грошової винагороди вчителям і педагогічним працівникам усіх закладів освіти міста. А в переддень свята коштом місцевого бюджету придбано сенсорні шкільні комп'ютери для навчання для загальноосвітньої школи №2, ліцею та ЗОШ №4. Матеріально-технічна база ЗОШ №3 поповнилася інтерактивним комплексом — електронною дошкою і мультимедійним обладнанням. Таке саме обладнання з'явиться днями в ЗОШ №2 — подарунок від фірми «НАВАРКА».

Людмила ЛЮБИВА

ІНФОРМАЦІЯ МІНПРАЦІ ТА СОЦПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ: ЗА ЛИСТАМИ ЧИТАЧІВ

Хто відпочиває довше?

● Промислово-виробничому персоналу вугільної, сланцевої, металургійної, електроенергетичної промисловості, а також зайнятому на відкритих гірничих роботах, на роботах на поверхні шахт, розрізів, кар'єрів і рудників, на будівельно-монтажних роботах у шахтному будівництві, на транспортуванні та збагаченні корисних копалин надається щорічна основна відпустка тривалістю 24 календарних днів зі збільшенням за кожних два відпрацьованих роки на 2 календарних дні, але не більше 28 календарних днів.

● Працівникам, які зайняті на підземних гірничих роботах та в розрізах, кар'єрах і рудниках глибиною 150 м і нижче, надається щорічна основна відпустка тривалістю 28 календарних днів незалежно від стажу роботи, а в розрізах, кар'єрах і рудниках глибиною до 150 м — 24 календарних днів зі збільшенням на 4 календарних дні при стажі роботи на цьому підприємстві 2 роки і більше.

● Працівникам лісової промисловості та лісового господарства, державних заповідників, національних парків, що мають лісові площі, лісомисливських господарств, постійних лісозаготівельних і лісогощадарських підрозділів інших підприємств, з також лісництв надається щорічна основна відпустка тривалістю 28 календарних днів за Списком робіт, професій і посад, затверджених Кабінетом Міністрів.

● Воєнізованому особовому складу гірничорятувальних частин надається щорічна основна відпустка тривалістю 30 календарних днів, невоєнізованим працівникам гірничорятувальних частин — 24 календарних днів зі збільшенням за кожних два відпрацьованих роки на 2 календарних дні, але не більше 28 календарних днів.

● Керівним працівникам навчальних закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим працівникам надається щорічна основна відпустка тривалістю до 56 календарних днів.

● Інвалідам I і II груп надається щорічна основна відпустка тривалістю 30 календарних днів, а інвалідам III групи — 26 календарних днів.

● Особам віком до вісімнадцяти років надається щорічна основна відпустка тривалістю 31 календарний день.

● Для державних службовців статтею 35 Закону «Про державну службу» встановлено тривалість щорічної основної відпустки 30 календарних днів; для суддів — тривалістю 30 робочих днів, в розрахунок на календарні дні — 35 календарних днів (п. 5 ст. 44 Закону «Про статус суддів»); для прокурорів — тривалістю 30 календарних днів (ст. 49 Закону «Про прокуратуру»); для журналістів державних та комунальних ЗМІ — тривалістю 36 календарних днів (ст. 13 Закону «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів»); працівникам, які працюють (перебувають у відпрацюванні) на територіях радіоактивного забруднення, надається щорічна відпустка тривалістю пропорційно відпрацьованому на цих територіях часу:

- 1) у зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення — 44 календарних днів;
- 2) у зоні гарантованого добровільного відселення — 37 календарних днів;
- 3) у зоні посиленого радіоекологічного контролю — 30 календарних днів (ст. 47 Закону «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи») і т.д.

Хто належить до членів сім'ї пільговика?

Відповідно до ст. 64 Закону про Держбюджет-2010, до членів сім'ї пільговика при наданні пільг належать:

- дружина (чоловік), їхні неповнолітні діти (до 18 років);
- неodrжені повнолітні діти, які визнані інвалідами з дитинства I та II групи або інвалідами I групи;
- особа, яка проживає разом з інвалідом війни I групи та доглядає за ним за умови, що інвалід війни не перебуває у шлюбі;
- непрацездатні батьки;
- особа, яка перебуває під опікою або піклуванням громадянина, що має право на пільги, та проживає разом з ним.

НОВИНИ ЕНЕРГОАТОМА

Населені пункти поблизу українських АЕС отримають кошти на соціально-економічний розвиток. З травня по вересень 2010 року НАЕК «Енергоатом» перерахувала до державного бюджету 41,633 млн. грн. збору на соціально-економічну компенсацію ризиків населення, яке проживає на території зони спостереження АЕС.

Розподіл субвенцій між спеціальними фондами місцевих бюджетів відбуватиметься з урахуванням питомої ваги чисельності населення адміністративно-територіальних одиниць, на території яких здійснюються заходи, та пропорційно до обсягу товарної продукції АЕС, розташованої на відповідній території. Саме це визначено у порядку розподілу у 2010 році субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України №822 від 08.09.2010 року.

Субвенції спрямовуватимуться на будівництво, реконструкцію, капітальний та поточний ремонт об'єктів соціальної інфраструктури: навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, об'єктів житлово-комунального господарства, автомобільних доріг. Окрім того, кошти виділятимуться і для спорудження та реконструкції систем зв'язку, захисних споруд, що використовуються під час аварій, мереж постачання електричної енергії, води, газу, тепла та водовідведення.

Постановою КМУ №822 також передбачено, що частина коштів спрямовуватиметься і на забезпечення населення засобами індивідуального захисту, здійснення заходів з поліпшення умов проживання та праці громадян, які мешкають на території зони спостереження АЕС. Здійснення цих заходів відбуватиметься за процедурами, встановленими Кабінетом Міністрів України.

Місцеві держадміністрації та виконавчі органи міських рад зобов'язані щомісяця до 25-го числа звітувати Міністерству економіки України про використання субвенцій.

МАРАФОН СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ

Спортивний азарт, чувство локтя и честная игра

Такой была VIII спартакиада Организации молодежи Атомпрофсоюза Украины

Как уже сообщал «Атомник Украины» (см. №40, 7 октября), в Энергодаре состоялось открытие VIII спартакиады Организации молодежи Атомпрофсоюза Украины. Незадолго до начала торжественного парада спортзал спортивно-оздоровительного комплекса ОП ЗАЭС стал заполняться и самими спортсменами, и их болельщиками, и гостями, которые пришли поздравить молодежь с этим праздником.

Своим настроением и видением развития спортивного движения в Энергодаре с журналистом газеты поделился заместитель генерального директора — директор службы человеческих ресурсов Александр Кривцов. По его словам, от этой спартакиады ожидается как можно больше спортивного азарта и честной игры. Общение между участниками на спортплощадке и за ее пределами объединяет и усиливает корпоративный дух. А то, что он с каждым годом становится все крепче, — очевидно. Что касается Энергодара, то можно констатировать — Запорожская АЭС нередко выступает законодателем спортивной жизни города, инициатором большинства мероприятий, которые проходят при поддержке станции.

С хорошим настроением открывал VIII спартакиаду и председатель комиссии профкома по спортивно-массовой работе Игорь Каранедов. Он выразил удовлетворение от того, что участники очень серьезно относятся к таким соревнованиям, а коллектив ЗАЭС традиционно входит в число лидеров и занимает призовые места.

В этом году количество участников спартакиады было рекордным. Посостязаться в соревнованиях с истинно спортивным азартом, пообщаться со своими молодыми коллегами, найти новых друзей и повидать старых, обсудить злободневные темы и проблемы в Энергодаре приехали 13 команд. В целом же в ней приняли участие около 140 человек. Одна за другой под приветственные аплодисменты болельщиков выходили команды Южно-Украинской АЭС (трехкратного чемпиона спартакиад Организации молодежи Атомпрофсоюза Украины), Запорожской АЭС (двукратного чемпиона в 2005 и в 2009 годах), Восточной объединенной

Богатырские игры: шоу настоящих мужчин

Что может быть зрелищней, чем соревнования сильных мужчин, способных одной левой не только штангу поднять, но и, скажем, прогуляться с «чемоданом» весом в 210 кг или за 15 секунд протянуть на 15 метров 7-тонный грузовик! К удивлению и

организации профсоюзов (чемпиона IV спартакиады), Ривненской АЭС (чемпиона V спартакиады), а также Чернобыльской, Хмельницкой АЭС, киевского института «Энергопроект», «Атомремонтсервиса», дирекции ГП НАЭК «Энергоатом», Государственного научно-технического центра ядерной и радиационной безопасности, Аварийно-технического центра, «Атомэнергомаша», ОП «Управление делами».

Сердечные поздравления и пожелания хорошей, зрелищной, а главное, честной игры прозвучали от Александра Кривцова, и. о. городского головы Игоря Наумичева, председателя Организации молодежи Атомпрофсоюза Украины Сергея Голоты,

главного судьи соревнований, директора СОК Виктора Дибровы. Ну а потом, как водится, был поднят флаг, ознаменовавший начало спартакиады. Команды-участницы пожелали друг другу удачи, но, конечно же, уповали прежде всего на свою собственную форту и на физическую подготовку.

В течение двух насыщенных событий дня болельщики смогли увидеть соревнования в таких видах спорта, как перетягивание каната, плавание, настольный теннис, мини-футбол. Они прошли на базе СОК ОП ЗАЭС и плавательного бассейна. Впервые в Энергодаре состоялись соревнования по легкой атлетике, в которых свое мастерство и подготовку продемонстрировали представи-

тели прекрасного пола. Девушки, правда, были не во всех командах. Оказалось, что, по большей части, спартакиада, хоть и женского рода, но все-таки имеет мужское лицо.

Еще одно интересное новшество — Богатырские игры, которые также прошли в рамках VIII спартакиады.

Что касается результатов спартакиады в целом, первое место, по итогам очков, в этом году досталось команде ЮАЭС. Второе заняла команда ВООП и третье — у Запорожской АЭС.

Следующая спартакиада Организации молодежи Атомпрофсоюза Украины пройдет уже в Южно-украинске.

Людмила ГОТЫЧ

ЄДНАЄ ВСІХ НАС АТОМПРОФСІЛКА

Будущее профсоюза — за молодежью!

(Окончание.)

Начало на 1-й стр.)

Ярким завершением первого дня работы форума стала тематическая вечеринка «Пираты XXI века», в организации которой приняла самое активное участие Наталья Зоти-

кова, представительница ОМ СКБ. Оформление места проведения вечеринки и костюмы ее участников отличались оригинальностью и соответствовали «пиратскому» стилю. Что и говорить, мероприятие прошло «на ура»!

На второй день после окончания работы семинаров состоялись соревнования по волейболу, а также шуточные спортивные конкурсы, организованные председателем ОМ управления Дмитрием Мищуком. Завершал программу торжественный вечер, посвященный 10-летию юбилею ОМ ВООП. Данное мероприятие подготовили и провели Кристина Белоус и Наталья Зотикова.

Участники форума развлекались по домам с массой положительных впечатлений и новых знаний. Организаторы мероприятия полагают, что к следующему форуму активность и инициативность его участников будут только возрастать.

Участники III форума организации молодежи Восточной объединенной организации профсоюза выражают большую благодарность генеральному директору ГП «ВостГЭК» А. Сорокину, председателю ВООП Б. Филиппову, директору ГМЗ О. Жирову и его заместителю Н. Коломойцу и всем, кто приложил усилия для того, чтобы мероприятие прошло на высоком уровне.

Елена БОРОВКОВА

ПРОФСІЛКОВА ІНІЦІАТИВА

Притяжение к прекрасному

Так сложилось в станционной службе эксплуатации зданий и сооружений, что собрались здесь люди разных специальностей — энергетики, геологи, строители и даже художники. А посему в СЭЗиС отметили всегда как минимум три профессиональных праздника — День

геолога, День строителя и День энергетика... Но вот в самый разгар работы службы, а именно в период подготовки станции к зиме, решили вспомнить еще об одном — Дне художника и сделать коллегам из группы эстетики настоящий сюрприз.

Все началось с забавного объявления, призывающего сотрудников проявить свои творческие способности. Но когда мероприятие только задумывалось, его инициаторы — Максим Гордийчук из организации профсоюзной молодежи и Игорь Подлужный, председатель цех-

кома профсоюза СЭЗиС, даже представить себе не могли, как, оказывается, народ у нас тяготеет к эстетике.

В назначенный день стены коридора подразделения украсили фотографии из серии «Времена года: осень», а также картины, каран-

дашные рисунки, вышивки и карикатуры на тему офисной жизни. Это и вправду стало настоящим сюрпризом для работников группы эстетики, особенно для бывшего ее руководителя Виктории Киричевской, которую «отозвали» на это мероприятие с заслуженного отдыха.

В атмосфере улыбок, дружеского расположения и коротких приветственных речей, а также в скорой надежде приступить к праздничному торту, были зачитаны оценочные итоги.

«Украина может по праву гордиться своими художниками, а мы гордимся вами!», — сказал руководитель СЭЗиС Владимир Гавриляк. И все с этим согласились. Потому что каждый из нас в душе, наверное, художник.

Ирина ВОЛОДИНА

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Шота Руставелі, 39/41
оф. 814, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон/факс: 496-52-98
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766

За точність викладених фактів
відповідальність несе автор
Редакція листується з читачами
лише на сторінках газети
При передруку посилання на «Атомник
України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ПП «Трейд інформ»: м. Київ,
вул. Новозабарська, 2/6.
Тираж 5000
Ціна договірна